

KŘÍŽOVÁ CESTA V ŘÍMOVĚ

(B. – biskup

N. – někdo z účastníků)

B: Všemohoucí Věčný Bože,
Ty ses ve Svém Synu stal jedním z nás.
Naplň tedy naše nitro svým Duchem,
když tu budeme rozjímat
nad posledními hodinami
Beránka Božího na této zemi,
a připomínat si
Jeho oběť pro naši záchranu.

1. Poslední večeře.

N: Čas se naplnil. Sederová večeře se chýlí ke konci, Ježíš láme pšeničnou placku a rozdává své duchovní rodině. Je to *afikoman*, chléb přicházejícího Krále Izraele. Pak nechává kolovat číši s vínem, kterou se otevírá brána k mesiášskému Věku. Až dozpívají poslední chvalozpěv, vydají se muži přenocovat do Getsemanské zahrady. Všechno už je rozhodnuto a není možné couvnout. Boží Syn nastupuje Cestu kříže.

2. Ježíš s apoštoly prochází Stádní branou.

N: Apoštolové možná s Ježíšem rozmlouvají o Velekněžské modlitbě, o lásce, která nutí člověka obětovat se za své přátele. Jsou rozjaření, skáčou si do řeči, překřikují se? Snad. Neuvědomují si plně tragiku chvíle. Mesiášský Věk nastoupí jinak, než si představují. - Ježíš nejspíš hovoří jen málo – všechno podstatné už řekl, teď nadchází chvíle, kdy bude převážně mlčet, „jako beránek, vedený na porážku“.

3. Apoštolové v Getsemanech spí.

N: Usnuli, jak jinak. Noc je přece čas určený ke spánku. Ale tahle noc je trochu jiná – v ní musí Ježíš vybojovat svůj boj sám se sebou, s lidskou přirozeností, kterou přijal. Duchovní Temnota zhoustla, mrákota padla na Olivovou horu. Chrámová stráž opustila Jeruzalém s tajným posláním. Apoštolové dřímají. Jen jeden z nich je vzhůru, a ten kráčí rázně v čele kněžských pacholků.

4. „Má duše je smutná k smrti“.

N: Obklopen přáteli – a přece docela sám. S možností seslat na pozemské nepřátele legii nebeských bojovníků – a přece bezbranný. Bezbřehý smutek se rozlévá v duši Boha-Člověka. Smutek opuštěného člověka, bolestivá zkouška, kterou nahradí o chvíli později něco mnohem silnějšího, něco, co patří k nejdůležitějšímu prožitku lidského rodu. Strach.

5. Ježíš se potí krví v Getsemanské zahradě.

N: Strach, ochromující hrůza z bolestivé smrti. To, čím procházejí smrtelníci, to v Getsemanech prožívá Bůh sám. Je v Jeho moci vyhnout se utrpení, ale kdyby to udělal, zradil by sám sebe a to je nemožné, protože i když jsme nevěrní my, Bůh věrný zůstává. To, k čemu se NA POČÁTKU dobrovolně zavázal pro naši záchranu, to zde stvrzuje, zbrocený krvavým potem.

6. Jidášův polibek.

N: Polibek, symbol úcty, lásky a přátelství, je v jediném okamžiku devalvován. Stává se žalostnou parodií sebe sama. Co všechno se za tím skrývá? Jaké temné síly v duši dohnaly Jidáše k takovému činu? Co to bylo za demony? Proč jim nedokázal účinně vzdorovat? Z evangelijních náznaků se můžeme jen domýšlet. – Nanejvýš otřesený Ježíš se zmůže pouze na otázku: „Jidáši, políbením zrazuješ?“

7. Ježíš spoután.

N: Apoštolové se v panice rozutekli na všechny strany. Jejich Mistr je spoután chrámovou stráží jako zločinec. Všechno se děje tajně, jen jarní úplněk osvětluje jeviště neuvěřitelného skandálu: Člověk se odvážil vztáhnout ruku na Boha. A Bůh se nebrání.

8. Ježíš odveden z Getsemanské zahrady.

N: Mýtické počátky lidstva jsou spojeny s vyprávěním o Boží zahradě Eden. Tehdy byl odtamtud vypovězen Člověk, protože neobstál ve zkoušce a měl projít procesem očištění. Teď je vlečen z lidské zahrady Bůh, aby svou smrtí s konečnou platností očistil Člověka.

9. Ježíš veden přes potok Cedron.

N: Cesta do Jeruzaléma vede údolím Cedronu. Táhla tudy nepřátelská vojska, dávný král David přes úval utíkal před vzbouřeným synem. Místo bylo svědkem mnoha historických událostí, zaznamenaných kronikáři, i výjevů zcela opomenutých. Tohle se zdá být takovou všední a nezajímavou scénou. Ano, snad tomu tak je. Brzy ovšem bude tímto místem Ježíš procházet znovu – už ne jako spoutaný zajatec, ale jako vítězný Král, který se svými přáteli vystoupí na Olivovou horu, aby se odtud navrátil do Království, které pro nás na čas opustil.

10. Ježíš poházen blátem.

N: Ne každý v tuto noc spí. Před branou do města se najde i několik pobudů, lidí, vracejících se z hospod, kteří se rádi zapojí do špinění zajatce. Netuší, o koho jde, pravděpodobně to ani vědět nechtějí. Stačí jim, že ho vede chrámová stráž – a podle jejich zamlženého úsudku to tedy může být jedinec rouhač, nepřítel Boží. Určitě si teď připadají spravedliví a důležití. Jsou to zkrátka „takoví řádní občané“, jaké najdeme v každé civilizované zemi už po staletí.

11. Ježíš vchází do Jeruzaléma.

N: Jeruzalém! Město, nad kterým Ježíš zaplakal. Teď do něj Vodní branou vstupuje, veden biřici, aby ho o několik hodin později opustil, zbitý do krve, s příčným břevnem kříže na ramenou. To už ho bude ale doprovázet římská popravčí četa. Většina obyvatel hrdého města Božího Syna nepřijala, kněžstvo odmítlo Jeho mesiášský nárok, hrstka věrných se zbaběle schovává. Svatý boj za záchranu člověka se chýlí ke krutému závěru.

12. Ježíš před veleknězem Annášem.

N: Chrám a jeho kněžstvo. Lidé, kteří měli reprezentovat Živého Boha, se obrátili v Jeho nejzavilejší nepřátele. Bůh se jim stal byznysem, zdrojem prestiže a bohatství, přístup k němu pečlivě zahradili. Jak důmyslné. A pak přišel člověk z Nazareta a Boží Moc byla s ním. Ovšemže musel zemřít, někdo takový přece nesmí ohrožovat jejich náboženský monopol. A každý prostředek byl dobrý – i podplacení svědkové.

13. Petr zapírá Ježíše.

N: Je-li některý z apoštolů prototypem křesťana, pak je to Petr. V tom pěkném, i v tom špatném. Přemíra horlivosti pro Boží Království, které jeho Mistr hlásal – a přece se všeho potupně zříká z obyčejného lidského strachu o život. „Neznám ho“, zaklíná se, a vlastně tím říká: „Teď už se

k němu neznám. Nechci s ním mít nic společného. Zklamal jsem se v něm.“ Jenže není to Bůh, kdo tu zklamal člověka, to jen další člověk zklamal Boha.

14. Ježíš před Pilátem poprvé.

N:

Ježíš je souzen – prefektem Pontiem Pilátem. Zástupcem okupační moci Říma, co do pravomocí a zločinnosti srovnatelným s nacistickými protektory. Proč ale překvapivě odmítá vynést rozsudek smrti nad Ježíšem, když před Ním i po Něm nechal ukřižovat tisíce lidí, často bezdůvodně a bez soudu? Hraje s judským lidem a jeho velekněžími podivnou hru? Nebo skutečně v nazaretském rabínovi poznává živoucí Boží Moc? Kdo ví. - Před tímto nevypočitatelným soudcem, krutým i zbabělým současně, stojí tedy Syn člověka, kterého jednou uvidíme přicházet s oblaky nebeskými...

15. Ježíš před Herodem.

N: Galilejský tetrarcha se tolik těšil, až mu Ježíš předvede nějaký obzvláště povedený zázrak. Možná za příznivějších okolností by ho ochotně zaměstnal jako dvorního kouzelníka. Nechápal smysl Ježíšovy Moci jako zvěstných znamení Boží lásky k trpícím člověčenstvu. Ne, Herodes chtěl vidět chodící automat na zázraky. A ono nic. Ježíš mlčel. A tak se tetrarcha a jeho vojáci aspoň dosyta nasmáli.

16. Ježíš před Pilátem podruhé.

N: Rozsudek smrti byl tedy vynesena. Pilát si umyl ruce a tím pro něj nepříjemný případ skončil. Aspoň si to myslel. O tom, kdy bude uzavřeno kterékoli jednání lidského dramatu, nerozhodují ovšem lidští soudcové, nýbrž svrchovaný Bůh. Judský prefekt vešel do Kréda. Ano. Ale bylo mu dovoleno vejít do Království nebeského?

17. Ježíš přijímá kříž

N: Do seznamu obětí justičních vražd se – mezi tisíce ostatních – řadí i Ježíš z Nazareta. Zbičován a odsouzený k trestu smrti, bere na sebe těžký kříž. Krev, prolitá na dlaždicích praetoria, nechala chladnými žalobce, soudce i katy. Nic nového. Nic, k čemu by ještě mnohokrát nemělo v budoucnosti dojít. Běžné divadlo pro smrtelníky. Zástupy Božích andělů strnuly v úděsu.

18. Ježíš se setkává s Matkou

N: Matka a Syn. Snad se to setkání obešlo beze slov. Věděli oba, že všechno probíhá podle Božího plánu. O křížové cestě padlo rozhodnutí už na Počátku věků. Údělem Mesiášovy Matky bylo vychovat Syna jako smírnou Oběť za lidstvo. Teď přihlíží v davu zvědavců a posměváčků, obyčejná navenek, Velká a Svátá před Bohem. Ani v bolesti si nezoufá – přijde čas, kdy osten Smrti bude rozlomen. A ona tomu bude přítomna.

19. Veronika podává Ježíšovi roušku

N: Legendární skutek Veroniky, která osuší Spasiteli zkrvavený a zpocný obličej, nám může připadat zbytečný a pošetilý. Snad mu na několik vteřin ulehčila, dobrá – jenže co z toho? Velikost jejího skutku spočívá v odvaze - vždyť ona soucitem přemáhá strach i ostych a přiznává se ke člověku, kterého světská Nespravedlnost odsoudila jako zločince. Veronika na sebe přijímá část potupy, plivanců a zášti, které dopadaly na Něj. A otisk Sváté Tváře na roušce zůstane svědkem jejího láskyplného gesta.

20. Popravčí brána

N: „Plačte nad svým městem a nad svými syny“. Jeruzalémské ženy se určitě zachvěly, když slyšely z rozbitých Ježíšových úst tak tvrdá slova. Nevěřily sice, že je Synem Božím, ale

přínejmenším musely tušit, že v něm přišel velký Prorok, který vidí, co se skrývá za oponou Času. A opravdu. Uplyne pouhých čtyřicet let a potomci těchto žen budou umírat hladu v obleženém Jeruzalémě, po jeho pádu hynout mečem nebo na křížích, ostatek půjde do římského otroctví. Protože Svaté město, které vraždí své proroky, neujde Božímu Soudu.

21. Šimon pomáhá nést kříž

N: Šimon z Kyrény se zřejmě vracel z pole. Pospíchal, aby se umyl a převlékl k Hodu beránka. To, co se mu stalo, bylo nečekané a nemilé. Ale mohl se snad vzpírat římským vojákům? Nejspíš potichu reptal a nadával, jak by to udělal leckdo z nás. Uvědomoval si, komu s nesením kříže pomáhá? Pokud ne, jistě to měl zjistit později. Jeho synové Alexandr a Rufus byli dobře známi křesťanské obci v Římě. Snad tedy i jejich otec nakonec uvěřil, že odsouzenec, kterému nedobrovolně pomohl, byl Boží Syn.

22. Ježíš ukřižován

N: Na Golgotě se dovršuje Ježíšovo utrpení. Na starých obrazech Ukřižování vidáme někdy po stranách kříže Slunce a Měsíc jako symbol něčeho dosud neukončeného. Utrpení Božího Syna je totiž dvojího druhu. Je dějinnou skutečností, která se stala před dvěma tisíci let, a zároveň je něčím, co se stále děje: Ježíš dál trpí v každém člověku a každý člověk trpí v NĚm. Ježíšova oběť v sobě zahrnuje lidstvo i všechno stvoření.

23. Ježíš sňat z kříže

N: Drama Velkého pátku je skončeno. Bezduchou Ježíšovu schránku spustili z kříže a položili Matce do klína. Brzy se začne stmívat, vyjdou hvězdy a v jeruzalémských domácnostech se bude se slavit Hod beránka. Není už čas omývat zaschlou krev, zabitý Mesiáš je narychlo připraven k pohřbení. Kromě Milovaného Učedníka tu nikde nevidíme jeho nejbližší přátele - zahanbeně a ustrašeně se skrývají. Těla se ujímají dva muži, starší a vážené osobnosti, které vskutku mají co ztratit. V uplynulých třech letech Josef a Nikodém s Ježíšem tajně sympatizovali, teď – když se zdá být jeho Dílo zničeno - se k němu veřejně přiznávají. A je jim jedno, co tomu řekne okolí.

24. Ježíš položen do hrobu

N: Ježíšovo tělo uložili do skalní hrobky. Zdálo by se, že porušené stvoření zvítězilo nad svým Stvořitelem. A Zlo mělo navrch. Už zase. - A přece právě v těch chvílích beznaděje sestupoval Boží Syn do temných míst v hlubinách vesmíru, aby odtud vyvedl uvězněné duše minulých generací. Příběh neskončil, pokračuje dál...

B: Pane Ježíši,

Ty jsi sestoupil do tmy hrobu a stal ses kořistí Smrti.

Ale Tvoje božská Moc je větší než temné moci,

přebývající ve stínech podsvětí.

Dej, abychom zvláště o nedělích,

kdy slavíme Tvé Vítězství, nezapomínali,

jak krutý boj jsi musel svést pro naši záchranu.